D'arengades i calamars



Per PepMaria el dg., 06/12/2020 - 10:46

Aquest darrer mes d'agost vaig estar uns dies a la casa de Blanes on havia passat estius d'infantesa amb la família. Sorprenentment, vaig sentir la presència dels meus pares (tots dos ja al Cel) quan vaig preparar i em vaig menjar dos plats que acostumava a menjar amb ells: arengada a la brasa (amb el pare); i calamars cuits amb vi ranci (amb la mare). Aquestes experiències m'han fet pensar en les formes de presència dels qui, per diverses raons, estan absents.

Quan una persona amb qui estàs convivint marxa de viatge, la seva absència es pot convertir en presència principalment de dues maneres.

Experiències sincròniques: parlant amb ella per telèfon o per video-conferència.

Experiències diacròniques: connectant-hi a través de llocs o objectes que m'evoquen situacions en què m'he relacionat amb aquella persona. Per exemple:

1. llegir un escrit seu, admirar un quadre que ha pintat o una escultura que ha creat;
2. cantar una cançó o escoltar una melodia que li agrada, preparar i menjar algun plat que li agrada (l'arengada o els calamars!);
3. mirar una fotografia o una filmació on apareix;
4. identificar-lo en els trets físics o psicològics dels seus fills i filles ("Ets igual que ton pare!");
5. visitar llocs significatius de la nostra relació: l'església on ens vam casar, la casa on estem convivint, la platja on passem les vacances...
6. fer servir una peça de roba, un paraigua o un bolígraf que li pertanyen;
7. reviure una actitud típica seva en una situació concreta: em trobo davant d'un malalt i recordo com aquella persona sol tenir cura dels malalts; em trobo en un paratge natural i recordo com aquella persona gaudeix de la natura...

Aquestes experiències diacròniques tenen a veure amb el fet que els humans encarnem (imprimim, projectem, deixem empremta de) la nostra presència en les situacions que vivim. És com si el nostre cos s'expandís fora dels seus límits i envaís l'escenari (el lloc i els objectes) de cada situació, tot marcant-la amb la nostra personalitat.

La mort d'una persona constitueix el final de les nostres experiències sincròniques amb ella. Ja no hi podem parlar per telèfon o per video-conferència. Però no és el final de les experiències diacròniques.

En aquest sentit, en un primer moment l'absència corporal pot tenyir de dolor qualsevol experiència diacrònica: entrar a la seva habitació o al seu despatx; haver de retirar la seva roba dels armaris o els llibres de la seva biblioteca; mirar-ne una fotografia; o sentir sonar per casualitat a la ràdio la seva cançó preferida. I tanmateix, poc a poc aquestes experiències diacròniques doloroses poden transformar-se en experiències que filtren el millor d'aquella persona i de la nostra relació amb ella i ens retornen la pau. En aquest sentit, donen accés a una nova forma de presència seva. Paradoxalment, aquesta nova forma de presència ens és més vivificadora que quan en teníem experiències sincròniques - quan ens era corporalment present, quan la podíem veure i hi podíem parlar.

La tradició cristiana anomena "experiències de resurrecció" aquestes experiències diacròniques vivificadores. I senyala Jesús de Natzaret com "el primer ressuscitat": Aquell que va portar a la plenitud la condició humana i corporal. També ell va morir. Però la seva comunitat, malgrat el dolor de la seva absència, va anar sentint que ell vivia en Déu i se'ls feia present en experiències diacròniques: en el record vivificador de les seves paraules i gestos, de la seva vida. Van sentir que ell havia expandit la seva presència fora dels límits del seu cos terrè, deixant una empremta profundament humana en tota la realitat.

Les experiències diacròniques vivificadores ens donen accés a un escenari – habitat pels qui ens han passat al davant- que pren noms diferents (sempre inadequats): Cel, Abbà, Pare o Medi Diví (P. Teilhard de Chardin). Sorprenentment l'accés en aquest escenari pot ser tan senzill com menjar-se una arengada o uns calamars amb vi ranci.

.....

"Heu de saber que cada partícula d'aquesta terra és sagrada per al meu poble. Cada fulla resplendent, cada platja sorrenca, cada boirina del bosc obscur, cada Clariana i cada insecte amb el seu brunzir són sagrats en la memòria i l'experiència del meu poble. La saba que circula pels arbres porta els records de l'home de pell roja… L'home no ha teixit la xarxa de la vida: n'és només un fil. Tot allò que li faci a la xarxa s'ho farà a ell mateix. Allò que li passi a la terra, passarà també als fills de la terra. Ho saben. Totes les coses estan relacionades, com la sang que uneix una família." Carta del gran cap indi Noah Seattle al president dels EUA Franklin Pierce (1855)

"Els qui han mort mai no han marxat/ s'estan en el pit de la dona/ s'estan en l'infant que gemega/ I en el tronc que s'inflama./ Els morts no estan sota terra/ s'estan en el foc que s'apaga,/s'estan a la roca que cruix/ s'estan en les herbes que ploren/ s'estan al

bosc, s'estan a la llar./ Els morts no són morts." Birago Diop Alè

"Ell [Jesucrist] és també el cap del cos, que és l'Església. Ell és l'origen, el primogènit dels qui retornen d'entre els morts, perquè ell ha de ser en tot el primer. Déu volgué que residís en ell tota la plenitud. Déu volgué reconciliar-ho tot per ell i destinar-ho a ell, posant la pau en tot el que hi ha, tant a la terra com al cel, per la sang de la creu de Jesucrist." Carta als Colossencs 1, 18-20.

……

· Tria una persona estimada que viu i identifica experiències diacròniques que tens en relació amb ella.

· Tria una persona estimada que ens ha deixat i identifica experiències diacròniques que tens en relació amb ella. Estan més marcades pel dolor de l'absència o per una nova forma de presència vivificadora?